

Arkivsak
26/07023-3
Saksbehandler
Daniel Masløy-Hansen

Saksgang
Hovedutvalg for samferdsel

Møtedato
03.06.2026

Høring – Utredning om fremtidig eierskap AutoPASS kjerne og kommunikasjonslinjene

Innstilling fra fylkesdirektøren

1. Vestfold fylkeskommune slutter seg til anbefalingen om at Statens vegvesen viderefører eierskapet til AutoPASS kjerne.
2. Vestfold fylkeskommune forutsetter at bompengeselskapene involveres i drift og utvikling av løsningen, og at det legges til rette for fremtidig overføring av relevante deler av løsningen til bompengeselskapene der dette er hensiktsmessig.
3. Vestfold fylkeskommune ber om at eierskapsmodellen evalueres etter 3–5 år.

Sammendrag

Saken gjelder høring om fremtidig eierskap til AutoPASS kjerne og kommunikasjonslinjene, utredet av Statens vegvesen. Utredningen anbefaler at eierskapet videreføres som et statlig ansvar, kombinert med forbedringer i styring, organisering og forvaltning. Samtidig løftes behovet for tettere involvering av bompengeselskapene i drift og utvikling, samt muligheten for på sikt å overføre enkelte komponenter.

Det vises videre til hensyn knyttet til nasjonal samordning, sikkerhet og effektiv ressursbruk. Eierskapsmodellen anbefales evaluert etter 3–5 år.

Bakgrunn og saksgang

Det vises til høringsbrev fra Statens vegvesen datert 24.03.2026 vedrørende utredning om fremtidig eierskap til AutoPASS kjerne og kommunikasjonslinjene.

AutoPASS kjerne utgjør den nasjonale IT-løsningen for elektronisk bompengeneinnkreving i Norge, og er en sentral del av finansieringen av samferdselsprosjekter og by- og miljøpakker. Løsningen forvaltes i dag av Statens vegvesen og er finansiert gjennom bompenger.

Utredningen er gjennomført på oppdrag fra Samferdselsdepartementet og vurderer alternative modeller for eierskap og forvaltning av løsningen.

Saken legges frem for hovedutvalg for samferdsel for endelig behandling.

Saksopplysninger

AutoPASS kjerne er den nasjonale IT-løsningen for elektronisk bompengeneinnkreving i Norge, forvaltet av Statens vegvesen. Løsningen håndterer identifisering og prising av passeringer, samt utveksling av data mellom bomstasjoner, utstedere av brikker og bompengeselskaper. Systemet er avgjørende for korrekt innkreving av bompenger og utgjør en sentral del av finansieringen av veiprosjekter og transporttiltak.

Hovedspørsmålet i høringen er hvilket eierskap som best sikrer effektiv drift og utvikling, nasjonal samordning, tilstrekkelig sikkerhet og en hensiktsmessig rollefordeling mellom stat og bompengeselskaper.

Utredningen anbefaler at staten ved Statens vegvesen fortsatt skal eie AutoPASS kjerne, med forbedringer i styring og organisering.

AutoPASS kjerne fremstår i økende grad som en nasjonal digital infrastruktur med betydning utover tradisjonell bompengeneinnkreving. Løsningen understøtter blant annet trafikkstyring, datadeling samt analyse og beslutningsgrunnlag i transportsektoren. Dette taler for en tydelig statlig rolle for å sikre helhetlig utvikling, standardisering og likebehandling.

Det er videre lagt til grunn at deler av løsningen inneholder skjermingsverdig informasjon av betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser. En overføring av eierskapet til regionale bompengeselskaper vil kunne utløse behov for underlegging av sikkerhetsloven, medføre økte kostnader og gi økt kompleksitet og risiko. Dette understøtter vurderingen om at eierskapet bør forbli statlig.

Dersom eierskapet forblir hos staten, er det samtidig viktig at bompengeselskapene gis en tydeligere rolle i drift, utvikling og videreutvikling av tjenester. Vegfinans AS har pekt på behovet for tettere involvering, noe som vil kunne bidra til bedre utnyttelse av sektorkompetanse, mer effektiv utvikling og sterkere eierskap til løsningene.

Videre bør det legges til rette for at deler av løsningen på sikt kan overføres til bompengeselskapene der dette er hensiktsmessig, særlig komponenter nært knyttet til vegkantutstyr. Bestemmelser som begrenser slik utvikling, herunder bruksplikt, bør vurderes fjernet eller justert

Det anbefales også at eierskapsmodellen evalueres etter 3–5 år for å vurdere måloppnåelse, analysere gevinstrealisering og eventuelt vurdere videre desentralisering av ansvar. Dette vil bidra til nødvendig fleksibilitet i en sektor i rask utvikling.

Økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser

Den anbefalte modellen innebærer i hovedsak en videreføring av dagens situasjon, og forventes derfor ikke å medføre vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for fylkeskommunen. For fylkeskommunen som eier og garantist for bompengeselskapene

innebærer løsningen i all hovedsak uendret risikobilde sammenlignet med dagens ordning. En eventuell overføring av eierskapet til bompengeselskapene ville kunne medført økt økonomisk og juridisk risiko for eierne, blant annet knyttet til ansvar for en nasjonal, samfunnskritisk IT-løsning.

Konsekvenser for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål

Saken har begrensede direkte konsekvenser for fylkets klimamål. AutoPASS kjerne kan imidlertid indirekte bidra til mer effektiv trafikkstyring og datagrunnlag for transportplanlegging, noe som kan understøtte mål om reduserte klimagassutslipp.

Konsekvenser for CRPD

Saken har ingen direkte konsekvenser for oppfølgingen av CRPD, da den gjelder eierskap og forvaltning av en teknisk IT-løsning for bompengeinnkreving, og ikke utforming av transporttilbud, tilgjengelighet eller tjenester rettet mot brukere.

Fylkesdirektørens vurdering

Fylkesdirektøren støtter anbefalingen om at Statens vegvesen beholder eierskapet til AutoPASS kjerne, sett i lys av løsningens karakter som nasjonal infrastruktur og hensynet til sikkerhet og samordning.

Samtidig forutsettes det at bompengeselskapene gis en tydeligere rolle i forvaltning og utvikling, og at det åpnes for fremtidige justeringer i ansvarsdelingen. Det vurderes som hensiktsmessig at eierskapsmodellen evalueres etter noen år for å sikre måloppnåelse og nødvendig fleksibilitet.

Konklusjon/anbefaling

1. Vestfold fylkeskommune slutter seg til anbefalingen om at Statens vegvesen viderefører eierskapet til AutoPASS kjerne.
2. Vestfold fylkeskommune forutsetter at bompengeselskapene involveres i drift og utvikling av løsningen, og at det legges til rette for fremtidig overføring av relevante deler av løsningen til bompengeselskapene der dette er hensiktsmessig.
3. Vestfold fylkeskommune ber om at eierskapsmodellen evalueres etter 3–5 år.

Vedlegg:

26_85463-1-offentlig-horing--utredning-om-eierskap-autopass-kjerne-og-kommunikasjonslinjer
master---utredning-autopass-kjerne

vedlegg-1---interessentbaserte-behov (1)

vedlegg-2---mulighetsstudien

vedlegg-3---alternativanalysen